

متن پرسش

سلام علیکم! در اشعار فارسی ما قصه لیلی و مجنون داریم. مجنون هیچ وقت نمی‌تواند به وصال لیلی برسد. در این اشعار خدا مد نظر است و مجنون مخلوقات هستند. لیلی که همان خداست، دست نیافتنی است. مجنون چیست؟ پرتویی از وجود لیلی است. یعنی لیلی با پرتو افشانی خودش را نشان می‌دهد. مجنون از خودش وجودی ندارد. هرچه هست، پرتوی وجود لیلی است. به هرچه نظر کنی پرتوی روی لیلی است. به قول شاعر: با گلرخ خویش گفتم: ای غنچه دهان / هر لحظه می‌پوش چهره چون عشوه دهان / زد خنده که: من بعکس خوبان جهان / در پرده عیان باشم و بی پرده نهان. اگر شما به مصرع آخر دقت کنید. می‌گویید: لیلی در پرده عیان و آشکار است. اما بدون پرده نهان است. یعنی اگر بخواهی خدا را در پرده ببینی می‌شود. پرده هایش همین مظاهر هستند. اما اگر بخواهی خدا را بی‌پرده مشاهده کنید محال است و خدا پنهان می‌شود. پس دیدن لیلی (خدا) بی‌پرده محال است. اما خدا را در مظاهر می‌شود شهود کرد. خدا از طریق خلق موجودات پیام می‌دهد که هستیم. یعنی خدا کمالات خودش را به توسط مظاهرش آشکار می‌سازد. یعنی بدون مظاهر محال است از خدا معرفتی کسب کنیم. در هرچه نظر کنی، فقط یک نور می‌بینی. موجودات اسماء الله هستند. اسمای الهی همان تجلیات ذات هستند. انسان هیچ گاه به ذات نمی‌رسد. مقام ذات، لارسم له است. اما انسان به حقیقت اسما می‌تواند برسد. حقیقت اسماء چشیدنی است نه مفهومی. عارف سعی می‌کند، تا به حقیقت اسماء الله برسد و آن را بچشد. تذکر خیلی مهم: اسماء الله مساوی ذات نیست. تمام موجوداتی که ما می‌بینیم مظاهر اسماء الله هستند. نه ذات. عارف می‌خواهد از طریق این موجودات به آن اسماء برسد. اسماء مفهوم نیستند. بلکه حقایق خارجی هستند. به مقام ذات الهی چه حصولی چه حضوری محال است رسیدن. اما رسیدن به اسماء الهی حضوراً ممکن است و هدف عارف رسیدن به همین درک حضوری که مساوی چشیدن وجودی است، می‌باشد. راه رسیدن به اسماء الله تزکیه نفس و زدودن ما سوی الله از درون دل است. تا غیری در خانه دل است، او غایب است. باید کثرت از دل برود تا نور وحدت بیاید. «این ما تولوا فثم وجه الله» به هر سوی بنگری اسماء خدا را می‌بینی. یعنی اگر تزکیه نفس کنی، اسماء الهی در جان تو آشکار می‌شود. اسماء الهی وجه الله هستند. با حواس پنجگانه و یا نور عقل نمی‌توان به حقیقت این آیه رسید. بلکه باید دل را به میان آورد و آن را چشید. والسلام. نظر شما درباره متن فوق چیست؟

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: این نگاه، نگاهی است بسیار عالی، و حقیقتاً باید در آن تأمل کرد و با نور ایمانی که در این مسیر پیش می‌آید زندگی دینی را ادامه داد و به سیره عالی‌ترین جلوه‌های اسماء که اولیای الهی هستند نظر نمود، به همان معنایی که حضرت صادق «علیه‌السلام» فرمودند: «نحن و الله الأسماء الحسنی» به خدا سوگند، اسماء حسناى خداوند ما هستیم. موفق باشید